

Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering

Overzicht acties en maatregelen

De Vlaamse Regering gaat voor een door iedereen gedeelde samenleving. Daarin staat democratisch burgerschap centraal en is er plaats voor verschillende ideologieën, denkbeelden en levensovertuigingen, zolang zij het voortbestaan van onze rechtsstaat niet ondermijnen. Gewelddadige radicalisering vormt echter een substantiële bedreiging voor de fundamentele rechten en vrijheden van onze democratische rechtsstaat en moet krachtdadig worden aangepakt.

Preventie en repressie gaan hierbij hand in hand. De belangrijkste hefboomen voor repressie liggen op het federale niveau. De belangrijkste hefboomen voor preventie (primair, secundair en tertiair) bevinden zich op het niveau van de gemeenschappen en gewesten. Overleg en afstemming tussen overheden is dan ook noodzakelijk.

De Vlaamse Regering wil met dit actieplan in de eerste plaats voorkomen dat personen radicaliseren, en signalen van gewelddadige radicalisering zo vroeg mogelijk detecteren. Bij het merendeel van de maatregelen ligt de focus dus op primaire en secundaire preventie. Uitgangspunt hierbij is een geïntegreerde preventieve aanpak waarbij ieder beleidsdomein binnen zijn bevoegdheden zijn verantwoordelijkheid opneemt. Hierbij is het niet de bedoeling om nieuwe structuren te creëren, maar wel om het bestaande reguliere aanbod en de competenties van de eerstelijns werkers te versterken.

Gemeenten zijn voor de Vlaamse Regering de eerste partners in deze aanpak. Radicalisering doet zich immers vaak voor in een lokale context. Het is de taak van gemeenten om zorgwekkende ontwikkelingen tijdig te signaleren en daarop te reageren. Zij staan bovendien het dichtst bij de burgers en zijn het eerste aanspreekpunt voor lokale diensten en organisaties. Vanuit hun regierol dienen zij te zorgen voor afstemming en samenwerking tussen alle belangrijke lokale partners.

Het actieplan besteedt ook aandacht aan de aanpak van polarisering. Polarisering tast persoonlijke relaties aan en ondermijnt maatschappelijke participatie en sociale stabiliteit. Radicalisering kan polarisering in de hand werken, maar ook (inter)nationale ontwikkelingen en gebeurtenissen kunnen een trigger vormen. Omgekeerd kan een gepolariseerde samenleving dan weer een vruchtbare voedingsbodem vormen voor onverdraagzame radicale ideologieën. Preventie van radicalisering en polarisering worden daarom in dit plan in samenhang aangepakt.

Dit actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering beschrijft de geïntegreerde aanpak langs vijf beleidlijnen: (1) coördinatie en samenwerking in de uitvoering; (2) ondersteunen van de lokale aanpak; (3) organiseren van een persoonsgerichte aanpak; (4) versterken van kennis en expertise; en (5) mobiliseren van het middenveld.

Specifieke maatregelen ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering zijn alleen zinvol als tegelijkertijd wordt ingezet op een inclusieve samenleving, waar iedereen zich thuis voelt en dezelfde kansen krijgt. Die bredere inzet weerspiegelt zich onder meer in de maatregelen die zijn opgenomen in het Horizontaal Integratiebeleidsplan, het Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan en het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

In het actieplan wordt aangegeven wat reeds bestaande maatregelen zijn (aangeduid met de letter 'B'), welke maatregelen worden versterkt (aangeduid met de letter 'V') en welke maatregelen nieuw zijn (aangeduid met de letter 'N'). Bij het actieplan is een begrippenlijst gevoegd met een beschrijving van gebruikte termen en afkortingen.

Coördinatie en samenwerking in de uitvoering			
Actie 1: Coördinatie op Vlaams niveau			
Omschrijving	Actoren	Budget	Verantwoordelijke minister
<p>1.1 (B) Coördinatie via het Vlaams Platform Radicalisering – een netwerk van aanspreekpunten vanuit de verschillende beleidsdomeinen (KB, OV, WVG, CJSM, WSE). In functie van afstemming met de federale overheid en de lokale overheden, zijn ook het OCAD, de FOD Justitie, de VGC en de VVSG vertegenwoordigd in het Platform. KB (en concreet ABB) staat in voor de coördinatie van het Platform.</p>	KB (coördinatie) OV WVG CJSM WSE VVSG VGC OCAD FOD Justitie	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk
<p>1.2 (B) Terugkoppeling en reflectie over het gevoerde beleid met experts (academici, terreinwerkers, ...).</p>	KB OV WVG CJSM WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk
<p>1.3 (N) Opstarten evaluatie van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering in het najaar van 2018. Deze evaluatie dient inzicht te bieden in de werking en resultaten van de maatregelen uit het actieplan.</p>	KB (coördinatie) OV WVG CJSM WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
<p>1.4 (V) Overzichtelijke informatiedoorstroming en bekendmaking van het bestaande aanbod inzake de preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering. De verschillende beleidsdomeinen zorgen voor een duidelijke, laagdrempelige (en gezamenlijke) communicatie over het beleid en het aanbod.</p>	KB OV WVG CJSM WSE VVSG	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk

Actie 2: Samenwerking met federale overheidsdiensten			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>2.1 (M) Betrokkenheid en afstemming vanuit de Vlaamse bevoegdheden in het kader van de actualisering en uitvoering van het federale Plan Radicalisme, onder meer via deelname aan de Nationale Task Force en relevante werkgroepen (onder meer rond gevangenis, preventie en strategische communicatie). De informatiedoorstroming tussen de federale overheid en de Vlaamse actoren wordt verzekerd, waarbij er duidelijke afspraken worden gemaakt over infoluxen en gebruik van informatie. De aanpak wordt via het Platform afgestemd.</p> <p>Daarnaast is er afstemming over de aanpak van gewelddadig extremisme en disengagementstrajecten binnen de IMC Justitieuizen, de interfederale werkgroep infolux, de expertisenetwerken van het College van Procureurs-generaal en de permanente werkgroep College Procureurs-generaal en de Justitieuizen.</p> <p>Tot slot is de Vlaamse overheid ook vertegenwoordigd in de werkgroepen van het Globaal Veiligheids- en Preventieplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op die manier kan er ook binnen Brussel gewerkt worden aan afstemming met het Vlaams beleid.</p> <p>Binnen de verschillende overlegplatformen wordt het belang van afstemming tussen de bestuurlijke, politie en strafrechtelijke opvolging meegenomen in de disengagementstrajecten. Deze afstemming wordt geconcretiseerd in het handboek LVC.</p>	KB OV WVG CJS WSE OCAD FOD Justitie WVG	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk
2.2 (N) Verspreiden van de contactgegevens PLP41, het up-to-date houden van de politieaanspreekpunten via een databank en actualiseren van goede praktijken.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
2.3 (N) Organiseren van een netoverschrijdend overleg met de Brusselse politiezones en de onderwijskoepels/GO! met het oog op het maken van goede werkafspraken.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
Actie 3: Samenwerking met andere regio's en landen			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>3.1 (M) Versterking van de betrokkenheid bij de initiatieven van de Europese Commissie, door aan te sluiten bij het 'Network of Prevent Coordinators' en door vertegenwoordigers te voorzien in de verschillende 'RAN working groups'. Infodoorstroming naar het Platform wordt voorzien en waar relevant worden aanbevelingen meegenomen.</p> <p>Een specifiek initiatief in dit verband betreft de deelname vanuit het jeugdbeleid aan de expertengroep van de Europese Commissie 'Defining the specific contribution of youth</p>	KB OV WVG CJS WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk

work as well as non-formal and informal learning to fostering active citizenship and participation of young people in diverse and tolerant societies and preventing marginalisation, radicalisation potentially resulting in violent behaviour'. Er wordt gezorgd voor de verspreiding van de toolbox en goede praktijkvoorbeelden van de verschillende deelnemende lidstaten naar de jeugdwerksector.			
<p>3.2 (B) Uitwisseling van kennis en expertise met andere regio's en het buitenland. Waar er zich opportuniteiten voordoen, worden (bilaterale) samenwerkingsverbanden uitgebouwd. Hierbij worden de departementen ondersteund door het DBZ, die via de AAVR alle informatie, acties en berichtgeving m.b.t. radicalisering en polarisering in het land van hun post inventariseren en rapporteren. Daarnaast zorgen de AAVR ook ter plaatse voor kennisdeling over het Vlaamse beleid ter zake. De aanpak wordt via het Platform afgestemd.</p> <p><u>Concrete voorbeelden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een rondetafel met Nederland georganiseerd rond het uitwisselen van goede praktijken in het kader van de preventie van radicalisering en het tegengaan van polarisering. • In opvolging van een uitwisselingsmoment in Noordrijn-Westfalen, gefaciliteerd door de AAVR in Duitsland, zal vanuit het Platform een delegatie vanuit Noordrijn-Westfalen worden ontvangen. • Het Departement OV zit op regelmatige basis samen met de Franse Gemeenschap om elkaar op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen en nieuwe initiatieven onderling af te stemmen. 	KB OV WVG CJSM WSE IV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk Minister van Buitenlands Beleid
3.3 (B) Actieve deelname aan de ET2020-werkgroep ter opvolging van de 'Paris Declaration on the promoting of citizenship and the common values of freedom, tolerance and non-discrimination through education'.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
3.4 (N) Organisatie van vier studiedagen naar aanleiding van de gezamenlijke verklaring van de ministers bevoegd voor jeugd in Frankrijk en de drie gemeenschappen van België. Doel van deze studiedagen is uitwisseling en kennisdeling rond de rol van jeugdbeleid en jeugdwerk bij de preventie van gewelddadig radicalisme. Bij de Vlaamse studiedag in mei 2017 zal de focus liggen op de rol van jeugdwerkers op het vlak van haatspraak en gewelddadige radicalisering, met uitwisseling rond vorming en goede praktijken.	CJSM Vertegenwoordigers van de andere gemeenschappen en Frankrijk JINT	15.000 € TCA (Transnational Cooperation Activities)-middelen JINT YiA (Youth in Action) December 2016 – december 2017	Minister van Jeugd

Ondersteunen van de lokale aanpak			
Actie 4: Ondersteuning gemeentelijke regierol			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>4.1 (B) Financiële ondersteuning van gemeenten met een hoog risicopotentieel, met het oog op het opnemen van de regierol in het ordenen en afstemmen van het lokaal aanbod, inclusief het bijkomende aanbod dat voorzien wordt door de Vlaamse overheid.</p>	<p>KB</p> <p>Aalst, Antwerpen, Gent, Maaseik, Mechelen, Menen, Oostende, Vilvoorde, Zele</p>	<p>568.311 € (jaarlijks, 2017-2018)</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid</p>
<p>4.2 (N) Financiële ondersteuning van een aantal verstedelijkte kernen binnen het arrondissement Halle-Vilvoorde die geconfronteerd worden met de grootstedelijke problematieken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De betrokken gemeenten kunnen de middelen o.a. inzetten in het kader van de preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering.</p>	<p>KB</p> <p>Vilvoorde, Dilbeek, Halle</p>	<p>3.000.000 € (jaarlijks, 2017-2019)</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid</p>
<p>4.3 (V) Advies en ondersteuning door VVSG van gemeenten, via expertiseontwikkeling en kennisdeling inzake lokale aanpak van gewelddadige radicalisering en polarisering.</p> <p><u>Concrete initiatieven:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • fungeren als een helpdesk voor gemeenten voor advies en ondersteuning op maat; • samenbrengen van lokale ambtenaren met het oog op netwerkvorming en intervisie; • in kaart brengen van ondersteuningsnoden; • bundelen van goede praktijken; • opmaak van en meewerken aan ondersteunende publicaties; • organisatie van studiedagen; • plaatsbezoeken i.f.v. advies en ondersteuning op maat en deelname aan lokaal overleg; • internationale uitwisseling. 	<p>KB</p> <p>VVSG</p>	<p>344.575 € (2017-2019)</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid,</p>
<p>4.4 (B) Advies en ondersteuning door AgII van gemeenten en lokale diensten en voorzieningen bij vragen over interculturaliteit, samenleven in diversiteit en sociale samenhang. Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe het samenleven bevorderen in buurten waar mensen van verschillende herkomst samenleven? • Hoe de dienstverlening toegankelijk maken voor mensen met een buitenlandse herkomst? 	<p>KB</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Integratie en Inburgering</p>

<ul style="list-style-type: none"> Hoe mensen met een buitenlandse herkomst betrekken bij het lokale beleid? <p>Het aanbod wordt prioritair ter beschikking gesteld van gemeenten met een radicaliserings- of polariseringsproblematiek.</p>			
<p>4.5 (N) Inzetten op de versterking van de sociale samenhang en de creatie van duurzame verbinding op gemeentelijk of wijkniveau. Op die manier wordt ook bijgedragen aan de leefbaarheid en de veiligheid en kunnen mogelijke voedingsbodems voor gewelddadige radicalisering worden aangepakt. Succesvolle methodieken en interventies en inspirerende praktijkvoorbeelden worden geïnventariseerd en verspreid naar gemeenten.</p>	KB	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
<p>4.6 (N) Om de verspreiding van extremisme geen kans te geven, is het van belang dat de onderliggende normen en waarden van de rechtsstaat worden gedeeld en uitgedragen. Er wordt daarom een oproep gelanceerd naar gemeenten en de VGC om, vanuit hun regierol en in samenwerking met het maatschappelijk middenveld, initiatieven te nemen rond normen en waarden, rechten en plichten en actief en gedeeld burgerschap. De projecten worden onder meer beoordeeld op basis van hun doelgroepgerichtheid.</p>	KB	1.000.000 € (AMIF)	Minister van Integratie en Inburgering
<p>4.7 (B) Garanderen van structureel (inter)sectoraal overleg door lokale en Vlaamse ambtenaren en organisaties samen te brengen om elkaars aanbod te leren kennen, noden af te stemmen en efficiënte werkspraken te maken. Organisaties of personen die een rol hebben in de aanpak van radicalisering worden hierbij betrokken.</p> <p><u>Concrete voorbeelden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen van lokale noden in de verhouding tussen onderwijsactoren en gemeenten om op basis daarvan gerichte vormingsmomenten te organiseren. Vormingsmomenten organiseren voor ambtenaren en medewerkers die directe contacten hebben met scholen (o.a. onderwijsinspectie, LOP-deskundigen,...) en voor hen handvatten ontwikkelen. Structureel sectoroverleg waarbij er wordt afgestemd met koepelorganisaties en lokale organisaties die werken rond positieve identiteitsontwikkeling (o.a. De Ambrassade, VVJ, Formaat, JES, Uit de Marge, Groep Intro en verschillende lokale organisaties) via specifieke ondersteuning en/of belangenvertegenwoordiging van jongeren (vooral deze met een hoge kwetsbaarheid) en hun begeleiders. Op deze manier wordt er nuttige beleidsinformatie ontsloten naar de organisaties en houdt de afdeling jeugd de vinger aan de pols over de noden en de realiteit van de organisaties en jongeren. 	KB OV WVG CJSM WSE VVSG	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk

Actie 5: Kwaliteitsvolle en lokaal verankerde hulpverlening en begeleiding			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
5.1 (B) De Huizen van het Kind vervullen een functie als niet-probleem gebonden front-office waar alle gezinnen terecht kunnen, waaronder dus ook gezinnen met een radicaliseringsproblematiek. Het is de bedoeling om tegen het einde van de lopende regeerperiode in elke Vlaamse gemeente een Huis van het Kind te hebben, al dan niet via intergemeentelijke samenwerking.	WVG	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn
5.2 (M) Financiering van het project 'Preventie van radicalisering in Vilvoorde' waarbij actief wordt ingezet op het verbinden van sociale organisaties, de moslimgemeenschap en het stadsbestuur. Dit project heeft als doelstelling om het netwerk van bestaande (jeugd)hulpverlening in Vilvoorde zichtbaar te maken, knelpunten te identificeren en het formuleren van voorstellen om deze knelpunten weg te werken. Dit door contacten te onderhouden met politie, onderwijsinstellingen en alle andere relevante partners. Het project resulteert in een draaiboek om goede praktijken over te zetten naar andere steden, gemeenten en of organisaties. De resultaten van het eerste deel van het project, dat liep van 1 april 2015 tot 31 maart 2017, worden hierin mee opgenomen. We maken werk van een structurele inbedding van het aanbod van de Cocon te Vilvoorde en Hou-Vast van de Touter te Antwerpen.	WVG Cocon-Vilvoorde De Touter	55.000 € (verlenging van 1 jaar vanaf 1 april 2017)	Minister van Welzijn
5.3 (N) Ondersteunen van het project 'Theologische aanpak islamitische radicalisering'. Het project biedt een aanbod waarbij gefocust wordt op de terugdraaiende werkdynamiek voor vergevorderde radicaliseringsprocessen, vroegdetectie, vroeginterventie en terugval-/hervalpreventie. Het biedt remediatie van irrationele en radicale/extreme denkpatronen vanuit een theologisch perspectief binnen de hulpverlening.	WVG Platform Vlaamse Imams en Moslimdeskundigen EMB	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn
5.4 (V) Verlenging en uitbreiding van het project 'Netwerk Islamexperten'. Door middel van dit netwerk van ervaren islamexperten die zowel een grondige kennis hebben van de islamitische theologie en eveneens vertrouwd zijn met de leefwereld van de jongeren kan er duiding gegeven worden over de islam en de islamitische normen en waarden aan jongeren, klasgroepen en eerstelijns werkers (leerkrachten, CLB-medewerkers, time-outprojectbegeleiders). Het netwerk Islamexperten wordt nog meer bekend gemaakt, o.a. aan de hand van affiches, flyers, website en reportage 'in de hielen van een islamexpert'.	OV EMB	137.000 €	Minister van Onderwijs
5.5 (V) Verlenging en uitbreiding van het project 'Connect'. Het project heeft als doel om heel snel expertise in te zetten in die scholen in Vlaanderen en Brussel waar een concentratie van jongeren met extreem risicogedrag de draagkracht en de veerkracht van het leerkrachtenteam en de scholen te boven gaat.	OV Arktos	190.000 €	Minister van Onderwijs

5.6 (N) Via projecten inzetten op een preventief aanbod dat zich specifiek richt tot doelgroepen voor wie de drempel naar de reguliere diensten vaak nog te hoog ligt.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
5.7 (N) Lanceren van een oproep om projecten te ondersteunen die inzetten op polarisatiemanagement en bij uitbreiding weerbaarheidstraining, herstelgericht werken, omgaan met conflicten.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
5.8 (V) Bieden van ondersteuning in het kader van traumabegeleiding, o.a. via Solentra aan hulpverleners, zowel bij assessment als binnen hulpverleningstraject.	WVG	546.000 € (voor CGG en Solentra)	Minister van Welzijn
5.9 (B) Aanbieden van speciale tewerkstellingstrajecten aan geradicaliseerde en kwetsbare jongeren. De methodiek die VDAB hanteert om werkzoekenden zo snel en duurzaam mogelijk naar werk toe te leiden is gebaseerd op het zelfredzaam maken van de werkzoekende via een maatgerichte aanpak met inzet van de gepaste methodieken (het bepalen van een jobdoelwit, versterken van sollicitatievaardigheden, opstellen van een goed cv, versterken van arbeidsmarktcompetenties, aanscherpen technische competenties,...) om de werkzoekende zo snel en duurzaam mogelijk aan het werk te krijgen. In het kader van deze maatgerichte aanpak wordt extra aandacht besteed aan radicaliserende jongeren (preventief) en voormalige FTF (curatief). De VDAB-bemiddelaars werden gevormd om alert te zijn voor tekenen van radicalisering.	WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Werk
5.10 (N) Oprichting van een werkgroep Brussel/Vlaamse Rand om de noden in kaart te brengen, info uit te wisselen en te komen tot een aanbod voor jongeren uit Brussel en de Vlaamse Rand.	OV CJSM KB WVG VGC	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs Minister van Media, Jeugd en Brussel Minister van Welzijn Minister van Vlaamse Rand

Organiseren van een persoonsgerichte aanpak

Actie 6: Begeleiding van geradicaliseerde personen

<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>6.1 (M) Ondersteuning van gemeenten en socio-preventieve actoren in het kader van de begeleiding van geradicaliseerde personen, onder meer via disengagementstrajecten, en, hierbij aansluitend, de uitbouw van LIVC's. De aanpak wordt via het Platform afgestemd.</p> <p>Een disengagementstraject dat sociale re-integratie beoogt, is een traject op maat van een individu in de aanpak van gewelddadig extremisme dat ingrijpt op meerdere levensdomeinen en werkzame factoren. Binnen een dergelijk traject zijn de facto meerdere actoren betrokken. De begeleiding omvat zowel veiligheids- als socio-preventieve begeleidingsaspecten binnen een lange termijnperspectief en waarin de continuïteit van de opvolging wordt verzekerd. Gelet op het belang van de sociale context vindt het traject ook aansluiting bij de lokale realiteit van het individu en kan het steunen op de lokale partners.</p> <p>Bij het opbouwen van het traject worden minstens volgende levensdomeinen onderzocht: psychosociale begeleiding, opleiding en tewerkstelling, trauma- of gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg, waaronder ook de verslavingszorg, betrokkenheid en begeleiding van de sociale context en het betrekken van personen die een alternatief discours aan het gedachtengoed van gewelddadig extremisme kunnen bieden, zoals personen met een religieuze autoriteit en andere steunfiguren. Bij het uittekenen van een dergelijk traject, kan onder meer een beroep gedaan worden op het aanbod dat is opgenomen onder actie 5.</p> <p><u>Concrete initiatieven:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • aanbieden van handvatten eerstelijns werkers rond terugkerende FTF, hun families en kinderen; • meewerken aan het initiatief van de federale overheid om een geïntegreerde en sluitende handleiding over LIVC's te ontwikkelen, waarbij ook het luik 'disengagementstrajecten' wordt meegenomen, en met vanuit de Vlaamse overheid aandacht voor de deelname van de Vlaamse socio-preventieve actoren; • organiseren van vormingen/studiedagen; • verspreiding en bekendmaking van goede praktijken (bv. Radix-tool); • informatieverstreding over beroepsgeheim/ambtsgeheim binnen de betrokken sectoren. 	<p>KB (coördinatie) OV WVG CJSM WSE VWSG OCAD</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk</p>

<p>6.2 (V) Versterken van de hulp- en dienstverlening in de gevangnissen met twee consulenten, gespecialiseerd in de problematiek. Zij bieden ondersteuning naar de hulp- en dienstverleners, brengen expertise in, bouwen mee aan het beleid en zijn inzetbaar om disengagementstrajecten, zoals omschreven in actie 6.1, op te nemen.</p>	<p>WVG (coördinatie) WSE OV CJSM KB</p>	<p>200.000 € op jaarbasis + regulier budget inzake hulp- en dienstverlening in gevangnissen</p>	<p>Minister van Welzijn Minister van Werk en Sport Minister van Onderwijs Minister van Cultuur Minister van Wonen en Integratie en Inburgering</p>
<p>6.3 (V) Uitwerken van een gezamenlijke aanpak voor de disengagements/begeleidingsstrajecten, zoals omschreven in actie 6.1, in samenwerking met het Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen. Een ambtelijke werkgroep werkt disengagement- en begeleidingstrajecten (op maat en rekening houdend met de fase van radicalisering) uit, om toe te passen in diverse contexten van hulpverlening (in detentie en na detentie, in Gemeenschapsinstellingen, in de vervolghulpverlening...) en die uitvoering geeft aan de inzichten vanuit een multi-agency approach en gelinkt is aan de regierol van gemeenten in het kader van de werking van de LIVC.</p>	<p>WVG (coördinatie) WSE OV CJSM</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Welzijn</p>
<p>6.4 (V) Uitwerken van een kader voor justitieassistenten die justitiabelen opvolgen die verdacht of veroordeeld werden voor deelname aan een terroristische organisatie. Tevens worden bijkomende opleidingen in het omgaan met de radicaliseringsproblematiek georganiseerd voor deze justitieassistenten en zal een intervisiesysteem worden opgestart.</p> <p>Via het Globaal Plan wendt de afdeling Justitiehuisen middelen aan naar partners die invulling geven aan de uitvoering van voorwaarden opgelegd in radicaliseringsdossiers. De justitiehuisen vertalen in overleg met de opdrachtgevers werkbaar voorwaarden – als een operationele vertaling van de definitie van een disengagementstraject zoals op het IMC Justitiehuisen besproken – die opgelegd kunnen worden in radicaliseringsdossiers. Om een effectief traject uit te werken in radicaliseringdossiers worden samenwerkingsverbanden aangegaan met partners die invulling kunnen geven aan de voorwaarden die opgelegd worden in dergelijke dossiers.</p>	<p>WVG</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Welzijn</p>
<p>6.5 (B) Ontwikkelen van een afsprakenkader met de lokale islamconsulenten over het aanstellen van islamconsulenten in de gemeenschapsinstellingen en in het Vlaams detentiecentrum.</p>	<p>WVG</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Welzijn</p>

Versterken van kennis en expertise			
Actie 7: Wetenschappelijk onderzoek naar radicalisering en polarisering			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>7.1 (B) Voeren van onderzoek om radicalisering en polarisering in kaart te brengen. Inventariseren van onderzoeken en meetinstrumenten die (inter)nationaal beschikbaar zijn en nagaan van de toepassingsmogelijkheden in Vlaanderen, onder meer via de publicatie "Deradicalisering: Wetenschappelijke inzichten voor een Vlaams Beleid", van het VVI. De aanpak wordt via het Platform afgestemd.</p>	KB OV WVG CJSM WSE VVI	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk
<p>7.2 (V) Organiseren van een (opvolgings)rondetafel met wetenschappers en onderzoekers uit verschillende disciplines. Zij reflecteren, elk vanuit hun expertiseveld, over de huidige aanpak van gewelddadige radicalisering en polarisering en brengen noden en opportuniteiten in kaart. De aanpak wordt via het Platform afgestemd.</p>	KB OV WVG CJSM WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk
Actie 8: Vorming voor eerstelijns werkers			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>8.1 (V) Organiseren van verschillende vormen voor eerstelijns werkers (leerkrachten, hulpverleners, jongerenwerkers,...) in het kader van radicalisering/polarisering. Elk beleidsdomein werkt hiervoor samen met de sectorale steunpunten en koepels. De aanpak en inhoud worden via het Platform afgestemd.</p> <p><u>Concrete initiatieven:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een pool van vormingswerkers uit de verschillende sectoren, die allen een trainde-trainer rond positieve identiteitsontwikkeling en omgaan met radicalisering hebben doorlopen, zorgen voor verdere vorming en kennisdeling binnen hun sector. • Organiseren van vormings- en opleidingsdagen om de kennis van de hulp- en dienstverlenende actoren in de gevangenissen omtrent radicalisering en gewelddadig radicalisme te vergroten en te verdiepen. • Organiseren van vorming over de doelgroep en aanpak van minderjarigen. Het betreft een pluridisciplinaire opleiding, in samenwerking met het IGO, waarbij het uitwisselen van ervaringen en het nadenken over vormen van samenwerking centraal staat inzake radicaliserende of geradicaliseerde minderjarigen en (teruggekeerde) FTF'ers. 	KB OV WVG CJSM WSE	Binnen de reguliere middelen	Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk

<ul style="list-style-type: none"> • De jeugdwerksector voorziet een vormingsaanbod voor en door jeugdwerkers om met jongeren te werken rond interculturele ontmoeting en positieve identiteitsontwikkeling. Zowel in vorming met jongeren als in train-de-trainer initiatieven voor jeugdwerkers kan gewerkt worden aan vaardigheden en weerbaarheid om zo meer bestand te zijn tegen signalen van polarisering, stigmatisering en uitsluiting. Op een open manier het gesprek aan gaan, een vertrouwensband opbouwen en erkenning van de zoektocht naar identiteit zijn enkele cruciale aspecten. Het jeugdwerk heeft hier al heel wat expertise rond ontwikkeld en blijft die inzetten om jongeren en jeugdwerkers te versterken • Organiseren van een vormingsaanbod rond radicalisering en interculturalisering aan actoren binnen welzijnswerk en jeugdhulp, gericht op het vergaren van kennis en het kunnen hanteren van concrete handvatten en het ontwikkelen van een organisatiestructuur en –beleid zodat voorzieningen preventiever en kwalitatiever kunnen omgaan met een eventuele radicaliseringsproblematiek. • AgII organiseert vormingen, informeert en ondersteunt de eigen medewerkers in het professioneel omgaan met verontrustend gedrag van cliënten of groepen in de samenleving. • Nagaan hoe polarisering/diversiteit en de omgang met polarisering en conflictsituaties kunnen opgenomen worden als prioritaire nascholing voor onderwijzend personeel. 		<p>200.000 voor 4 OTA's + 75.000 € voor De Touter (2017)</p>	
Actie 9: Verspreiding van expertise, goede praktijken en methodieken			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>9.1 (V) De ondersteuningsstructuren binnen de verschillende sectoren zorgen voor (intersectorale) expertiseontwikkeling en ontsluiting van goede praktijken, methodieken en materialen.</p> <p><u>Concrete initiatieven:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontsluiten en versterken van kennis en expertise voor professionals werkzaam in opvoedings- en gezinsondersteunende initiatieven, hulpverlening, ... • Organiseren van intersectorale intervisie met actoren betrokken bij de preventie van radicalisering om te komen tot afstemming (bv. in het kader van de betrokkenheid bij de LIVC's). • In kaart brengen van het jeugdhulpaanbod gericht op radicalisering en opstellen van een handreiking voor de diverse partners. Het doel is om goede praktijken te verzamelen en te delen. Hiermee wordt een leidraad geboden voor actoren in de jeugdhulp die worden geconfronteerd met radicaliserende jongeren opdat men zou weten waar men terecht kan met algemene en/of specifieke vragen rond de hulpverlening aan deze jongeren. 	<p>KB OV WVG CJSM WSE</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister van Onderwijs Minister van Welzijn Minister van Jeugd en Media Minister van Werk</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Het aanbod van de OTA binnen de jeugdhulp werd versterkt en moet verduurzaamd. • Actualisering van het multimediale klasse-dossier Radicalisering en verdieping met aanvullingen rond polarisering, identiteitsontwikkeling bij jongeren, inzichten in verbindende communicatie en andere vormen van radicalisering • Herwerking, actualisering en toegankelijker maken van de canvas noodplanning. • Het Bijzonder Comité herinneringseducatie en het VVI zorgen voor onderzoek en een webinar-reeks rond polarisering. • Via de referentiepersonen onderwijs een aanbod doen naar scholen betreffende sensibilisering en vorming rond radicalisering en polarisering. • Het bestaande ondersteuningsaanbod voor het leerplichtonderwijs vertalen naar een aanbod voor het hoger onderwijs en volwassenenonderwijs. Samen met de aanbieders van hoger onderwijs en volwassenenonderwijs worden eventuele bijkomende noden gedetecteerd en wordt er gewerkt aan een vlotte informatiedoorstroming. • Ontsluiten van informatie naar jeugdorganisaties, die aangeven dat ze weinig zicht hebben op de activiteiten en rollen die de Vlaamse overheid en meer specifiek de afdeling Jeugd opneemt rond het thema. Dit gebeurt als via structureel overleg (zie maatregel 4.7) en wordt nog verder zichtbaar gemaakt via ontsluiting op online aanbod. • Docureeks 'IS in het vizier'. Deze vierdelige reeks van de VRT tracht een beeld te schetsen van het conflict met IS vanuit verschillende invalshoeken. Aan deze reeks zijn ook voordrachten gekoppeld voor jongeren en een multimediaal lessenpakket dat specifiek is afgestemd op maat van jongeren. Dit wordt onder meer ter beschikking gesteld via Het Archief voor Onderwijs van het VIAA. 			
Actie 10: Ondersteuning van eerstelijns werkers via referentiepersonen			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
<p>10.1 (B) Voor Jongerenwelzijn: In elke regio werden minimaal 2 referentieconsulenten aangeduid, verspreid over de regio's en over de diensten (SDJ en OCJ). Zij zijn opgeleid in de thematiek (via intervisie en informatie-uitwisseling, casusbespreking, vormingsmomenten) zodat zij hun collega's kunnen ondersteunen.</p> <p><u>Voor justitiehuisen:</u> In elk justitiehuis werd een effectief en plaatsvervangende referentie-justitieassistent aangesteld. Na een basisopleiding in 2016, worden voor hen nieuwe opleidingen inzake radicalisering georganiseerd opdat ze hun collega's kunnen ondersteunen en hun rol als intern aanspreekpunt kunnen waarmaken.</p>	WVG	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn

Voor CAW's: In elk CAW werd een referentiepersoon (of team) aangesteld om hulpvragen i.v.m. radicalisering op te volgen (als backoffice van de Opvoedingslijn of rechtstreeks te contacteren).			
10.2 (B) Bij de onderwijskoepels, het GO! en de CLB-sector worden referentiepersonen 'radicalisering' aangeduid. Zij bouwen expertise op rond het thema en stellen die ter beschikking van hun collega's. Met hen wordt op regelmatige basis afgestemd.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs.
Actie 11: Vorming en professionalisering van imams en moskeeverenigingen			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
11.1 (B) Uitwerken van een gericht en geïntegreerd vormingsaanbod (MO en NT2) voor imams, dat inspeelt op hun specifieke leernoden en -behoeften en ook beter aansluit bij het werkveld van de imams in Vlaanderen. In dat kader werden twee pilootprojecten opgestart (een in Vlaams Brabant door AgII en een in de stad Antwerpen door Atlas). Om het project te verdiepen en de focus te verbreden naar een structureel aanbod op maat van bedienaars van andere erkende erediensten, is het project van Atlas verlengd met een jaar (tot juli 2017). Op basis van opgedane ervaringen en in afstemming met alle partners wordt bekeken hoe het aanbod kan worden verankerd.	KB Atlas	70.000 € (verlenging project Atlas)	Minister Integratie en Inburgering
11.2 (B) Bij de vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap aandringen op een kwalitatieve opleiding voor imams in Vlaanderen, waarvan kennis van het Nederlands en kennis van de maatschappelijke context essentiële onderdelen uitmaken. In functie hiervan werd een stuurgroep Imamopleiding opgestart. Het EMB onderzoekt via interne werkgroepen de mogelijkheden tot het oprichten van een volwaardige imamopleiding.	OV EMB	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
11.3 (B) De KU Leuven en de AUHA onderzoeken samen met het EMB de mogelijkheid om het bestaande aanbod uit te breiden en/of te versterken. De Vlaamse overheid neemt hierin een faciliterende rol op.	OV EMB KU Leuven AUHA	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
11.4 (B) Voorzitters van moskeeën en imams worden geïnformeerd over het onderwijs-, jeugdhulp-, welzijns- en tewerkstellingsaanbod zodat zij gericht kunnen toeleiden hiernaar.	WVG (coördinatie) OV CJSM WSE KB EMB	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn Minister van Onderwijs Minister van Jeugd en Media Minister van Werk Minister van Integratie en Inburgering

Actie 12: Inzetten op burgerschapscompetenties			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
12.1 (B) Inzetten op het werken rond en versterken van burgerschapscompetenties via ondersteuning van leerkrachten. Departement OV ondersteunt actief het BCH i.s.m. met VVI in het kader van herinneringseducatie. Ondersteunen van organisaties die een didactisch aanbod en vormingen ontwikkelen ter ondersteuning van de implementatie van burgerschapseducatie.	OV	Kazerne Dossin: 10.000 € (2017) BCH: 60.000 € per schooljaar KBS: 103.000 € per jaar Vormen: 0.5 VTE Studio Globo: 1 VTE	Minister van Onderwijs
12.2 (N) Indien nodig formuleren van eindtermen rond burgerschap, rekening houdend met de conclusies van het eindtermendebat.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
12.3 (B) Inzetten op het werken rond en versterken van mediawijsheid via ondersteuning van leerkrachten. Ondersteuning van het kenniscentrum Mediawijs en verspreiding en ontwikkeling van tools rond omgaan met haatspraak en mediawijsheid binnen onderwijs.	OV	7.000 €	Minister van Onderwijs
12.4 (B) Vanuit het idee dat interlevensbeschouwelijke dialoog als hefboom kan gebruikt worden in gesprekken tussen leerlingen van verschillende overtuigingen, werd er tussen vertegenwoordigers van erkende instanties en de onderwijskoepels een charter i.f.v. de invulling en bevorderen van interlevensbeschouwelijke competenties afgesloten. Aan dit charter werd uitvoering gegeven en werd verfijnd. Het wordt jaarlijks geëvalueerd en actueel gehouden. De Vlaamse overheid heeft in deze een faciliterende rol.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
12.5 (B) Verzamelen van goede praktijkvoorbeelden van het werken rond interlevensbeschouwelijke dialoog en het aanbod beter bekend maken, onder meer via het organiseren van een gemeenschappelijke studiedag interlevensbeschouwelijke dialoog door de onderwijsinspectie levensbeschouwelijke vakken.	OV Inspectie LBV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
12.6 (N) Opstellen van een engagementsverklaring met de EMB waarin het actieplan 'levensbeschouwelijk vak islamitische godsdienst' van EMB vertaald wordt. Een stuurgroep waakt over de uitvoering van deze engagementsverklaring.	OV EMB	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs

Mobiliseren van het middenveld			
Actie 13: Betrekken en ondersteunen van ouders, familie en kennissen			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
13.1 (V) Ondersteunen van lotgenotengroepen, die belangrijke vertrouwensfiguren en ondersteuners zijn van getroffen families. Ze zijn tevens brugfiguren/rolmodellen ter preventie van (gewelddadige) radicalisering en toeleiding naar hulpverlening, scholen en CLB's. We stemmen deze actie verder af met de ontwikkelingen binnen de back-office van de opvoedingslijn. We bedden de ondersteuning van lotgenoten in binnen de Huizen van het Kind.	WVG OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn Minister van Onderwijs
13.2 (B) Ondersteunen van een helpdesk voor opvoedingsvragen bij radicalisering voor ouders, familie, vrienden en kennissen. De helpdesk biedt opvoedingsondersteuning, vraagverheldering, informatie en kan gericht doorverwijzen naar het geschikte reguliere aanbod. De helplijn is telefonisch en online toegankelijk. Er is afstemming met andere hulp- en informatielijnen, De helpdesk kan beroep doen op een netwerk van experts voor de backoffice en een klankbordgroep. . We stemmen de activiteiten verder af met de ondersteuning van opvoedingsvragen bij familieleden en de ondersteuning van lotgenoten.	WVG Opvoedingslijn van vzw De Keerkring Partners in de backoffice en klankbordgroep	80.000 € per jaar (tot 30 november 2017)	Minister van Welzijn
13.3 (B) Structurele aandacht voor het bereiken van doelgroepouders in het kader van de lopende beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de ouderkoepelverenigingen.	OV	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs
13.4 (B) Ondersteunen van ouders en familie door K&G via o.a. de Huizen van het Kind, die sterk inwerken op ontmoeting, opvoedingsondersteuning en laagdrempelig onthaal.. De CAW's, de CLB's en Jongerenwelzijn stemmen binnen een integrale jeugdhulp hun aanbod af op radicalisering en een regionaal en aangepast aanbod (via IROJ) wordt verzekerd (aandacht voor outreachend werken, huisbezoeken, lotgenotengroepen, counseling, rouwverwerking,...). Er wordt ook afgestemd met de projecten rond familieondersteuning die ondersteund worden door de KBS.	WVG OV KBS	Binnen de reguliere middelen	Minister van Welzijn Minister van Onderwijs
13.5 (N) In overleg met de VSK nagaan hoe peer support in het kader van polarisering een rol kan spelen. Jongeren gaan immers in de eerste plaats met hun vragen en problemen bij leeftijds- of leeftijdsgenoten ('peers') te rade en zoeken steun bij elkaar. Peer support is een manier van samenwerken en elkaar ondersteunen. Peers helpen elkaar met behulp van eigen kennis, inzichten en ervaring. 'Peer' betekent dat je op vele manieren gelijkwaardig bent of in gelijkaardige omstandigheden verkeert.	OV VSK	Binnen de reguliere middelen	Minister van Onderwijs

Actie 14: Ruimte bieden voor dialoog, tegengeluiden en identiteitsontwikkeling			
<i>Omschrijving</i>	<i>Actoren</i>	<i>Budget</i>	<i>Verantwoordelijke minister</i>
14.1 (B) Verdere opvolging van de projecten die werden opgestart in 2016 tot eind 2017 in het kader van de oproep 'Positieve identiteitsontwikkeling bij jongeren'. Er zal een afsluitend toonmoment worden georganiseerd met de bedoeling om de ontwikkelde expertise en tools verder te verspreiden.	KB CJSM Jeugdclubs vzw, Zonder Handen vzw, Arktos vzw, Victoria Deluxe vzw, Groep Intro vzw, Partage en Couleurs vzw, MSC Ahlan vzw	398 374 € (Integratie) 250.183 € (Jeugd) (2016-2017)	Minister van Integratie en Inburgering Minister van Jeugd en Media
14.2 (N) Lanceren van een projectoproep om maatschappelijke tegengeluiden te mobiliseren. Het draait daarbij om kleinschalige initiatieven waarbij boodschappen worden verspreid die extremistisch discours ondermijnen, en dit zowel via lokale netwerken en bijeenkomsten als via sociale media. Daarnaast wordt, via een oproep naar gemeenten, ingezet op initiatieven rond normen en waarden, rechten en plichten en actief en gedeeld burgerschap (zie maatregel 4.3).	KB	500.000 € (2018 – 2019)	Minister van Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
14.3 (N) Lanceren door de VRT van het online platform 'Stemmen uit het kalifaat'. Dit platform bundelt getuigenissen van slachtoffers van IS, de moeders van hun strijders, de jeugdwerkers die ervaring hebben met hun ronselaars, en ex-strijders. Het platform kadert in de reeks 'IS in het vizier' (zie maatregel 10.1).	CJSM VRT	Binnen de reguliere middelen	Minister van Media
14.4 (B) Deelname vanuit Vlaanderen aan de 'No Hate Speech Movement,' een jongerencampagne van de RvE, via het 'No Hate Speech Platform Vlaanderen (NoHate). Dit platform heeft tot doel online en offline haatspraak en haatzaaien terug te dringen door kinderen en jongeren en hun begeleiders (jeugdwerkers, leerkrachten, ouders...) te sensibiliseren, te vormen en handvatten aan te reiken om weerbaar te zijn en actie te ondernemen. <u>Concrete voorbeelden:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Initiatieven naar aanleiding van de Vlaamse week tegen pesten en Internationale Mensenrechtendag • Vlogwedstrijd over omgaan met online haatberichten • Deelname aan internationale vormingsinitiatieven en -trainingen, • Gerichte communicatie naar belanghebbenden: nieuwsbrief, website met tools en tips, vertaling van de RvE-publicatie rond tegenverhalen... • Lanceren partneroproep 'No Hate AlterNarratief'. Dit initiatief wil jongeren en hun begeleiders omkaderen, opleiden en activeren met geteste werkvormen om 	CJSM WVG OV Mediawijs, Tumult, Stampmedia	10.000 € (Jeugd) 20.000 € (Welzijn)	Minister van Jeugd en Media Minister van Welzijn Minister van Onderwijs

<p>peer-to-peer en zoveel mogelijk herstelgericht te reageren op online haatspraak en desinformatie die kan leiden tot de discriminatie van of gewelddadige aanval op mensen op basis van afkomst, nationaliteit, religie, cultuur, gender, seksuele voorkeur ... Er wordt expliciet de brug gemaakt naar het brede welzijnsveld (door kennisbevordering van en vorming voor eerstelijns- en welzijnswerkers).</p>			
<p>14.5 (V) Polarisering in de media tegengaan via het project rePresent. Jongeren van buitenlandse herkomst uit stedelijke buurten gaan in dialoog met professionele mediamakers over de representatie en beeldvorming van jongeren van buitenlandse herkomst in de media. De resultaten van dit project worden verspreid in de vorm van gezamenlijke adviezen van jongeren en mediamakers over representatie en berichtgeving in een concreet mediaproduct en een training voor mediaredacties.</p>	<p>CJSM Mediawijs Stampmedia</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Media</p>
<p>14.6 (N) Sport kan een waardevolle rol spelen in het bereiken van en het werken met jongeren die dreigen zich niet meer verbonden te voelen met hun samenleving – ook jongeren die vatbaar zijn voor extremistisch gedachtegoed. Daarnaast kan sport er ook voor zorgen dat mensen van verschillende herkomst met elkaar in contact komen en zo bijdragen tot sociale samenhang en duurzame verbinding. <u>Concrete initiatieven:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en inhoudelijk uitbouwen van de Buurtsport-methodiek: Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid stimuleert gemeenten tot het oprichten van een buursportwerking en zorgt voor een inhoudelijke en kwalitatieve ondersteuning van de bestaande buurtsportwerkingen (o.a. rond competentieontwikkeling van jongeren via sport en door middel van kennisopbouw en het ontwikkelen en delen van modellen). • Verenigingsondersteuning: Via een project worden methodieken ontwikkeld om het beleidsvoerend vermogen van lokale sportclubs te versterken. Hierdoor zullen sportclubs in de toekomst beter in staat zijn om adequaat in te spelen op maatschappelijke uitdagingen uit hun omgeving. • Risico Vechtsport Platform: Bepaalde vechtsporten oefenen een aantrekkingskracht uit op die jongeren die weinig tot geen aansluiting en verbinding vinden met het bestaande sport- en vrijetijdsaanbod. Om de kwaliteit van de vechtsportaanbieders te verhogen werd het Risico Vechtsport Platform opgericht: http://www.vechtsportplatform.be/. Dit platform biedt ondersteuning aan federaties, clubs en gemeenten. 	<p>CJSM</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Sport</p>
<p>14.7 (N) In het kader van 'Focus op Talent' wordt via een mobiliserende strategie ingezet op het doorbreken van vooroordelen en het versnellen van de mindswitch naar een talent- en competentiebenadering in de brede samenleving. Werkgeversorganisaties (VOKA en UNIZO), werknemersorganisaties (ACV, ABVV en ACLVB) en eigenorganisaties van</p>	<p>WSE</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>	<p>Minister van Werk</p>

<p>kansengroepen (GRIP en het Minderhedenforum) vervullen hierin vanuit hun expertise en netwerk een belangrijke rol. De werknemersorganisaties focussen daarbij onder meer op de creatie van inclusieve bedrijven, en dit via het naar voren schuiven van een plan van aanpak voor de verschillende probleemsituaties, maar evenzeer via samenwerking met individuele werknemers die moeilijker aansluiting vinden met hun werkomgeving vanwege omgevingsvoorwaarden en cultuur en via een ondersteunende campagne. De mobiliserende strategie zal verder versterkt worden met acties vanuit het ruimere middenveld die werden geselecteerd in het kader van een ESF-oproep.</p>			
<p>14.8 (B) Verdere opvolging van de projecten die werden geselecteerd in het kader van de oproep 'straatburgerschap', bijvoorbeeld via tussentijdse vergaderingen en werkbezoeken. De projecten richten zich op de stedelijke jongerencultuur en sociale inclusie in Brussel. Na afloop van de projecten zal de Vlaamse overheid (coördinatie Brussel) een inspiratiedag, netwerkdag of terugkoppelingsmoment organiseren waarbij jongeren die aan de gesubsidieerde projecten hebben deelgenomen, getuigen over hun ervaringen en over de kennis die ze hebben opgedaan.</p>	KB	250.000 €	Minister van Brussel

Begrippen¹:

- Federaal Actieplan Radicalisme: een plan van aanpak dat via een geïntegreerde samenwerking tussen diverse overheidsdiensten het inperken van radicalisme en extremisme in onze samenleving als oogmerk heeft. Om dit te bereiken bevat het actieplan twee doelstellingen: het in kaart brengen van individuen en groeperingen met een radicaliserend effect op hun omgeving, en het reduceren van de impact van deze vectoren van radicalisering.
- Nationale Task Force (NTF): het strategische en beleidsmatige orgaan van het federaal Actieplan Radicalisme. De Nationale Taskforce is verantwoordelijk voor het algemene beheer en de continue opvolging van het Actieplan, onder het voorzitterschap van het OCAD.
- LIVC (Lokale Integrale Veiligheidscel): lokaal overleg met preventie en sociale diensten in het kader van een gepersonaliseerde opvolging, op basis van de omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en van de Minister van Justitie betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van de foreign terrorist fighters (FTF) afkomstig uit België van 21 augustus 2015.
- Radicalisme: het nastreven en/of ondersteunen van diep ingrijpende veranderingen in de samenleving, die een gevaar kunnen opleveren voor de democratische rechtsorde (doel), eventueel het hanteren van ondemocratische methodes (middel), die een afbreuk kunnen doen aan het functioneren van de democratische rechtsorde (effect). Of meer algemeen: de bereidheid om de uiterste consequentie van een denkwijze te aanvaarden en in daden om te zetten.
- (Gewelddadige) radicalisering: een proces waarbij een individu of groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen.
- Extremisme: racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, of ze nu van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat.
- Terrorisme: het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen, met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of bedreigingen te bereiken.
- Polarisering: de verscherping van tegenstellingen tussen groepen in de samenleving, die resulteert of kan resulteren in (een toename van) spanningen tussen deze groepen en in risico's voor de sociale veiligheid'.²

Afkortingen:

- KB: beleidsdomein Kanselarij en Bestuur
- OV: beleidsdomein Onderwijs en Vorming
- WVG: beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- CJSM: beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media

¹ Voor de begrippen 'radicalisme', '(gewelddadige) radicalisering', 'extremisme' en 'terrorisme', worden de omschrijvingen gegeven die het OCAD hanteert.

² Uit: 'Starten met een aanpak van polarisatie en radicalisering - Een stappenplan voor het verkennen en ontwikkelen van een aanpak en voor het verzamelen en verwerken van informatie', ontwikkeld door het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement in opdracht van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, 18 januari 2007.

- WSE: beleidsdomein Werk en Sociale Economie
- IV: beleidsdomein Internationaal Vlaanderen

- AAVR: Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering
- ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur
- AgII: Agentschap Integratie en Inburgering
- AgODi: Agentschap voor onderwijsdiensten
- AJW: Agentschap Jongerenwelzijn
- AMIF: Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie
- Atlas: stedelijk agentschap integratie & inburgering Antwerpen vzw
- AUHA: Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen
- BCH: Bijzonder Comité Herinneringseducatie
- CAW: Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
- CLB: Centrum Leerlingenbegeleiding
- DBZ: Departement Buitenlandse Zaken
- EMB: Executief van de Moslims van België
- ET 2020: Education and Training 2020
- EXPOO: Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning
- FOD BiZA: Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
- FOD Justitie: Federale Overheidsdienst Justitie
- IGO: Instituut voor Gerechtelijke Opleiding
- JH: Justitiehuisen
- JINT: Coördinatieorgaan voor Internationale Jongerenwerking
- K&G: Kind en Gezin
- KBS: Koning Boudewijnstichting
- KU Leuven: Katholieke Universiteit Leuven
- MO: Maatschappelijke Oriëntatie
- NT2: Nederlands Tweede Taal
- OCAD: Coördinatieorgaan voor de Analyse van de Dreiging
- OCJ: Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
- OTA: Ondersteuningsteam Allochtonen
- RAN: Radicalisation Awareness Network
- RvE: Raad van Europa

- SDJ: Sociale Dienst Jeugdrechtbank
- VDAB: Vlaamse dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- VIAA: Vlaams Instituut voor Archivering
- VRT: Vlaams Radio- en Televisieomroeporganisatie
- VSK: Vlaamse Scholierenkoepel
- VVI: Vlaams Vredesinstituut
- VVJ: Vereniging Vlaamse Jeugddiensten
- VVSG: Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten
- VGC: Vlaamse Gemeenschapscommissie